

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ І СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕНЬ
У ГАЛУЗІ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

**МАТЕРІАЛИ МІЖВУЗІВСЬКОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

19 ТРАВНЯ 2021 РОКУ

ХАРКІВ – 2021

УДК 37.013.42
ББК 74.60
А 43

За редакцією
доктора педагогічних наук, професора,
завідувача кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
Васильєвої Марини Петрівни

Актуальні проблеми досліджень у галузі соціальної педагогіки і соціальної роботи: матеріали міжвузівської дистанційної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти (19 травня 2021 року); за ред. М.П. Васильєвої. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2021. 78 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди (протокол № 5 від 11 травня 2021 р.).

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди, 2021.
© Кафедра соціальної роботи і соціальної
педагогіки, 2021.
© Васильєва М.П., 2021.

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....28

Артюшенко В. СОЦІАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ПІДЛІТКІВ ЕТНОПЕДАГОГІЧНИМИ ЗАСОБАМИ У СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ СОЦІАЛЬНИХ ІНСТИТУЦІЯХ.....28

Бабенко В. ДО ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ІГОР У СОЦІАЛЬНОМУ ВИХОВАННІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ЗЗСО.....29

Бейник К. СТАН НАУКОВОЇ РОЗРОБЛЕНOSTІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ СУЇЦИДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ СТАРШИХ ПІДЛІТКІВ АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНИМИ ЗАСОБАМИ У ЗЗСО.....31

Вазуля К. АНАЛІЗ ДОСВІДУ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СПІВТОВАРИСТВА З СОЦІАЛЬНОГО СУПРОВОДУ БАГАТОДІТНИХ СІМЕЙ ЯК УМОВА УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В УКРАЇНІ.....33

Герасименко Є. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПРОФІЛАКТИКИ СОЦІАЛЬНОГО СИРІТСТВА СЕРЕД ПІДЛІТКІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....35

Гончарова А. СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ПРОФОРІЄНТАЦІЇ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....38

Жигилій Г. СОЦІАЛЬНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ДІТЕЙ-СИРІТ І ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ В УМОВАХ ПРИЙОМНОЇ СІМ'Ї.....40

Карпцова К. ТЕХНОЛОГІЯ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА З СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ПРОСТОРІ.....42

Котікова О. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПРОФІЛАКТИКИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....44

Кретчак Х. СУПЕРВІЗІЯ У РОБОТІ ВОЛОНТЕРІВ.....47

СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ПРОФОРІЄНТАЦІЇ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Анна Гончарова

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, доцент В.В.Костіна

Щороку перед випускниками шкіл постає важлива проблема вибору майбутнього професійного шляху. Професія визначить у майбутньому соціальний статус, затребуваність у житті матеріальний добробут особистості та ін. Але, згідно із статистичними даними незалежного аналітичного центру «CEDOS», що проведено у 2020 р.: кожен третій здобувач вищої освіти в Україні не планує після закінчення закладу вищої освіти працювати за спеціальністю; серед тих, хто обрав спеціальність, яка була їм цікавою, лише - 68% планують працювати за фахом; найчастіше мотивацією вищої освіти є отримання в майбутньому роботи з високою оплатою - 59%, оволодіння знаннями та навичками, що будуть необхідними для обраної професії - 45%, бажання отримати досвід студентського життя - 16%, бажання переїхати в інше місто -10% або на цьому просто наполягла родина - 11% [2]. Тому важливим напрямом сучасної соціальної роботи є профорієнтація учнівської молоді в закладах загальної середньої освіти як запорука успішного вирішення проблеми вибору майбутньої професіоналізації.

Вивчення наукової літератури показало, що до проблеми профорієнтації молоді зверталися Г. Балл [1], О. Вітковська [3], Г. Зулунова [4], Т. Кириченко [5], Л. Пилипчук [7] та ін. Аналіз та узагальнення ідей науковців показали, що суть професійної орієнтації учнівської молоді полягає в організації та проведенні роботи, спрямованої на засвоєння нею необхідних знань про соціально-економічні й психофізіологічні умови правильного вибору професії, формування умінь аналізувати вимоги різних професій до можливостей власної особистості, а також визначення власних професійно значущих якостей та шляхів і засобів їх розвитку. Основними завданнями профорієнтації є: виховання в молоді спрямованості на самопізнання та виявлення власної активності як основи професійного самовизначення; формування вміння зіставляти свої здібності з вимогами професій.

Аналіз праць науковців з проблеми дослідження засвідчив, що профорієнтаційна робота складається з таких компонентів [4, 7]: професійна інформація (система формування в особистості активної профорієнтаційної позиції, що відповідає суб'єктивним і об'єктивним умовам вільного та свідомого професійного самовизначення); професійна діагностика (система психологічного вивчення особистості з метою виявлення її професійно значущих властивостей і якостей); професійна консультація (надання особистості допомоги щодо вибору найоптимальніших для неї напрямів і засобів професійного самовизначення, з метою встановлення відповідності індивідуальних особливостей до специфічних вимог тієї або іншої професії), професійний відбір (визначення міри професійної придатності людини до праці

за конкретною професією шляхом використання професіографії та професійної діагностики), професійна адаптація (процес пристосування людини до професійної діяльності, її умов; досягнення бажаної продуктивності праці й відповідності між професійними намірами, інтересами, якостями особистості та вимогами до діяльності).

Серед основних форм профорієнтаційної діяльності з учнівською молоддю дослідники [3, 4, 6, 7] виділяють дискусії, тренінги, круглі столи, робота з батьками, бесіди з випускниками закладів загальної середньої освіти, здобувачами вищої освіти, виставки-перегляди, екскурсії. Організація соціальної роботи припускає використання групових і індивідуальних форм, що спрямовано на виявлення задатків учнівської молоді, надання інформації про майбутню професію, з метою розвитку власних здібностей. Отже, соціальна робота з профорієнтації відіграє важливу роль у створенні сприятливих умов для підвищення рівня усвідомленості абітурієнтами вибору майбутнього професійного шляху.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Перспективний напрям подальших досліджень вбачаємо у вивченні особливостей здійснення соціальної роботи з профорієнтації учнівської молоді в онлайн форматі та з залученням засобів діджиталізації різних сфер життя суспільства.

Список використаних джерел:

1. Балл Г. Психолого-педагогічні засади професійної орієнтації школярів. *Професійна діагностика*. Київ: Ред. загальнопед. газ. 2005. С. 4–19.
2. Вибір вищої освіти після школи: звіт за результатами дослідження. *Cedos. Дослідження*. URL: <https://cedos.org.ua/researches/vybir-vyshchoi-osvity-pislia-shkoly-zvit-za-rezultatamy-doslidzhennia/> (дата звернення: 20.10.2020).
3. Вітковська О. В. Професійне самовизначення особистості і практичні аспекти професійної консультації: монографія. Київ: Науковий світ. 2001. 91 с.
4. Зулунова Г. В. Профорієнтаційна робота у школі. *Навчальна школа*. 2011. № 5. С.31-34.
5. Кириченко Т. І. Профорієнтація молоді - гарантія правильного вибору професійного шляху. *Ринок праці та зайнятість*. 2006. № 3. С. 34-36.
6. Пилипчук Л. І. Як зробити правильний вибір? *Освіта*. 2009. 11–18 лют. (№ 7/8). С. 3.
7. Тундалева В. Как выбрать профессию в 17 лет. Москва : Феникс, 2013. 115 с.